

یادداشت

منابع طبیعی قربانی موج دوم تخریب سیل

رحیم ملک‌نیا

عضو هیئت علمی دانشگاه لرستان

● سیل فروردین ۹۸ به عرصه‌های طبیعی و انسان‌ساز صدمات بسیاری وارد کرد. جنگل‌ها و مراتع در این رخداد دچار خسارات متعددی از جمله فرسایش خاک، حرکات توده‌ای و تخریب پوشش گیاهی شدند که خود عامل تخریب بیشتر این عرصه‌ها و ایجاد سیل در آینده خواهد شد. اما آنچه اهمیت دارد، تداوم تخریب این عرصه‌های طبیعی بر اثر صدمات واردشده به عرصه‌های انسان‌ساز است که می‌توان از آن با نام موج دوم تخریب طبیعی به اثر سیل یاد کرد. در صورت عدم توجه و مدیریت، پیامدهای این سیل برای منابع طبیعی کشور تا سال‌ها تداوم خواهد داشت. تخریب عرصه‌های طبیعی پس از سیل ناشی از خسارت به مناطق انسانی را می‌توان در دو دسته کلی تقسیم‌بندی کرد. دسته اول حاصل صدمات واردشده به انبیه، ساختمان‌ها و پروژه‌های توسعه و نیاز به ساخت یا مرمت این عرصه‌هاست. جابه‌جایی و اسکان مجدد افراد صدمه‌دیده از سیل در مواردی مانند روستاهای غرق‌شده در مخزن سد سیمره یا مناطق نزدیک به بستر و حریم رودخانه‌ها نیازمند تأمین زمین است که عرصه‌های طبیعی محتمل‌ترین گزینه برای رفع این نیاز است. همچنین تخریب برخی راه‌های ارتباطی و عدم امکان بازسازی یا هزینه بالای ترمیم، نیاز به احداث آنها در مناطق دیگر را ناگزیر می‌کند. در هر دو ایی حالت‌ها، عدم توجه به حفظ طبیعت و به‌حداقل‌ساندن خسارت این پروژه‌ها نکته مهمی است که باید مورد توجه قرارگیرد. بی‌توجهی به جانمایی درست این طرح‌ها علاوه بر تخریب طبیعت، پتانسیل خسارت‌های احتمالی در بلایای طبیعی آتی را افزایش می‌دهد.دسته دوم تخریب‌ها ناشی از شرایط اقتصادی جدید ایجادشده برای افراد ساکن در مناطق سیل‌زده است. در شرایط کنونی هموطنان سیل‌زده از نظر اقتصادی و درمانی دچار خسارت شده و در مناطق سیل‌زده فقر ناشی از این تخریب‌ها رخ داده است. تجربیات و مطالعات مختلف نشان می‌دهد که بین فقر در جامعه و تخریب محیط زیست ارتباط مستقیمی وجود دارد. به عبارت دیگر در جوامع با فقر اقتصادی، وابستگی معیشتی مردم به منابع طبیعی بیشتر است و تولیدات این منابع سهم بیشتری را در سبد درآمدی خانوار در اختیار دارد. از سوی دیگر در مناطق فقیر توجه به اصول استفاده درست از سرزمین مغفول می‌ماند که زمینه را برای تخریب عرصه‌های طبیعی فراهم می‌کند. این امر در مناطق روستایی یا شهرهای کوچک با وابستگی بیشتر به منابع طبیعی شدیدتر خواهد بود. فقر و تخریب منابع طبیعی دو پدیده هستند که همدیگر را تشدید می‌کنند. به عبارتی فقر در جامعه باعث افزایش فشار بر منابع طبیعی و در نتیجه تخریب آنها شده که به نوبه خود با ازبین‌رفتن منابع در اختیار جوامع، فقر را تشدید می‌کند. در مناطق سیل‌زده که کشاورزی به عنوان منبع اصلی درآمد مردم است، اراضی زراعی دچار خسارت شده و در مواردی زمین‌های کشاورزی در مخزن سد‌ها غرق یا زیر رسوبات ناشی از سیل دفن شده و توان تولیدی خود را از دست داده‌اند. شنیده‌ها و وعده برخی مسئولان محلی حکایت از آن دارد که در این مناطق یکی از گزینه‌های احتمالی استفاده از عرصه‌های طبیعی برای تأمین زمین جهت ادامه فعالیت‌های مختلف کشاورزی است. به طور معمول در مناطق روستایی اراضی دارای شیب مناسب در گذر زمان تبدیل به زمین زراعی شده و امروزه استفاده از عرصه‌های مرتعی یا جنگلی برای تأمین زمین کشاورزی متوجه اراضی دارای شیب بالا و شکننده‌تر خواهد شد. بی‌توجهی به این نکته و تلاش برای حل سریع مشکلات روستاییان بدون درنظرگرفتن ملاحظات این چنینی می‌تواند منجر به خسارت جبران‌ناپذیری شود. مدیریت شرایط ایجادشده بر اثر سیل، نیازمند توجه به منابع طبیعی برای جلوگیری از تخریب بیشتر است. در این زمینه باید دقت شود که بازسازی مناطق سیل‌زده و فعالیت‌های معیشتی مردم منجر به تخریب بیشتر طبیعت نشود. امروزه به اجبار فرصتی ایجاد شده که جانمایی مناطق مسکونی، طرح‌های توسعه و بهبود معیشت مردم در مناطقی از کشور بر اساس اصول استفاده درست از سرزمین صورت گیرد تا موج دوم خسارت سیل ۹۸ به حداقل ممکن برسد.

گذر

ممنوعیت صادرات سیب درختی و پرتقال لغو شد

● وزیر صنعت، معدن و تجارت در مکاتباتی با رئیس کل گمرک ایران، موضوع «لغو ممنوعیت صادرات سیب درختی و پرتقال» را اعلام کرد. به گزارش گمرک ایران، رضا رحمانی، وزیر صنعت، معدن و تجارت، در مکاتباتی با رئیس کل گمرک ایران، موضوع «لغو ممنوعیت صادرات سیب درختی و پرتقال» را اعلام کرد.

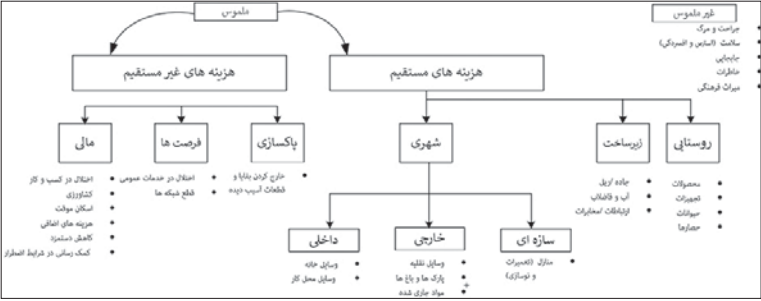
شکوفه حبیب‌زاده، چهارم ماه می (۱۴ اردیبهشت) پایان دوره شش‌ماهه تمدید معافیت‌های نفتی ایران از سوی آمریکااست. موعدی که بارها از سوی برابان هوک، مسئول امور ایران در وزارت خارجه آمریکا اعلام شد تمدید نخواهد شد تا فشار بیشتری بر ایران باشد؛ اما شواهدی که از مذاکرات نفتی آمریکا و عربستان به گوش می‌رسد، تحلیلگران را به این باور رسانده که عربستان دیگر نخواهد توانست پشتوانه‌ای برای این تصمیم یک‌جانبه آمریکا باشد و ذخایر استراتژیک این کشور، آمریکا را همراهی نخواهد کرد.از سویی تمایل مشتریان سنتی نفت ایران مانند چین، هند، کره‌جنوبی، ژاپن و ترکیه و همچنین ایتالیا و یونان در اروپا برای ادامه خرید نفت از ایران سبب شده تا فشار بیشتری در مذاکرات این کشورها با آمریکا بر این کشور اعمال شود. مذاکراتی که به نظر می‌رسد آمریکا را مجبور خواهد کرد بار دیگر از تصمیم یک‌سویه خود عقب‌نشینی کند و با کمسی افاض، خرید نفت از ایران را مشروط به کاهش ۲۰درصدی آن از سوی این مشتریان سنتی نفت ایران، بپذیرد.از دیگر سو، فشاری که همراهی روسیه با نیکلاس مادورو در ونزوئلا بر تصمیم تحریم نفت این کشور وارد کرده، توانسته بازار نفت جهانی را متاثر کند که همین اتفاق در کنار شوک‌هایی که به‌صورت مداوم از سوی آمریکا با تهدید ایران از ناحیه تحریم به بازار نفت وارد می‌شود، قیمت‌های نفت جهانی را افزایش دهد و عبور از ۷۴ دلار را برای نفت برنت رقم بزند. اتفاقی که برخلاف انتظار آمریکا، با وجود کاهش صادرات نفت ایران، تماما به نفع کشور و افزایش درآمدهای نفتی در زیر فشارهای سلطه‌طلبانه مردود آمریکاست.

صادرات نفت ایران هرگز به صفر نخواهد رسید

مهدی حسینی، رئیس پیشین کمیته بازرنگری قراردادهای نفتی وزارت نفت در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: آمریکا تمام تلاش خود را برای در اوج نگه‌داشتن تحریم‌های نفتی ایران به کار خواهد گرفت و قراردادن نام یکی از مهم‌ترین بخش‌های نظامی ایران در لیست تروریستی نیز در این راستا بود، اما واقعیت آن است که این دست اقدامات نشان از قدرت این کشور نخواهد داشت بلکه از سر استیصال رخ می‌دهد که پایند هیچ ضابطه قانونی نیست. در سیاست‌های خارجی دولت ترامپ به‌ویژه از سوی پمپئو وزیر امور خارجه این کشور بارها اعلام شده قصد دارند تولید و صادرات نفت ایران را به صفر برسانند و در مقابل کارشناسان بارها گفته‌اند که این اقدام، امری ناسندنی است و امکان ندارد که تولید ایران را به صفر برسانند.

در برآورد خسارت سیل عجله نکنیم

مینا حسین‌پورطهرانی*

به طور معمول در روزهای نخستین وقوع سیلاب، با آمار متعددی از میزان خسارات مناطق آسیب‌دیده مواجه می‌شویم که این آمار با اطلاعات ضدونقیض فراوانی در میان گروه‌ها و اقشار مختلف مردم و سازمان‌های متعدد دست به دست می‌شود. آماري که ظاهرا برآمده از تخمین خانه‌ها، زیرساخت‌ها و اراضی تخریب‌شده است و طی زمان این اطلاعات مرتبا دستخوش تغییرات می‌شود.شاید بدانید که خسارت سیلاب به دو دسته اصلی ملموس و غیرملموس طبقه‌بندی می‌شود. اما آنچه برآورد خسارت سیلاب را در رابطه با این دو دسته خسارت ذکرشده متمایز می‌کند، آسان‌تربودن برآورد پولی اثرات ملموس در برابر اثرات غیرملموس خسارات سیل به دلیل ماهیت غیراجتماعی بودن آنهاست و بنابراین آنچه در اکثر این تخمین‌ها نادیده گرفته می‌شود تخمین دقیق خسارات غیرمستقیم و غیرملموسی است که ماهیت اجتماعی دارند. اگرچه اثر طولانی‌مدتی که خسارات غیرملموس روی منطقه و مردم آسیب‌دیده بر جای می‌گذارد، می‌تواند برنامهریزان را به تعمقی دقیق‌تر نسبت به وضعیت مردم آسیب‌دیده و ملاحظات رفاهی، روانی و اجتماعی آنها سوق دهد (Olesen et al., ۲۰۱۷). ارزیابی اثرات غیرملموس و کمی‌کردن آنها کار آسانی نیست، از این حیث که بر اساس دیدگاه هر فرد برآورد خسارت آن می‌تواند تغییر کند. به طور مثال، مرگ، خسارت جانی و جراحت، استرس و ترس همگی از جمله اثرات غیرمستقیم این رویداد محسوب می‌شوند. همچنین تحت تأثیر قرارگرفتن زندگی افراد در طولانی‌مدت و حتی آلوده‌شدن محیط زیست یا تغییرات اکولوژیکی منطقه، ازبین‌رفتن بقایای استان‌شناسی که نشان از پیشینه فرهنگی آن جامعه دارد، جابه‌جایی، خاطرات آلوده‌شدن محیط زیست یا تغییرات اکولوژیکی منطقه، ازبین‌رفتن بقایای استان‌شناسی که نشان از پیشینه فرهنگی آن جامعه دارد، جابه‌جایی، خاطرات غیرملموس سیل محسوب می‌شوند. در نتیجه ضرورت توجه به رهیافت چندرشته‌ای که تصویر کامل‌تری از کل خسارت سیل را با تأکید بر ملاحظات مهندسی، علوم اجتماعی و دانش اقتصادی نمایان کند، آشکارتر می‌شود (Schanze et al., ۲۰۰۷).

به طور معمول، در مطالعات جهانی مربوط به کمی‌کردن اثرات غیرملموس خسارات ناشی از رخداد

اقتصاد

عربستان، تحریم نفتی آمریکا علیه ایران را خنثی کرد

احتمال تمدید معافیت‌های نفتی ایران قوت گرفت

عربستان پشت آمریکا را خالی کرد

او با اشاره به دلایل عدم وقوع این تلاش‌ها از سوی آمریکا، توضیح می‌دهد: اتکای آمریکا به عربستان بود. آمریکا از عربستان خواسته بود که دو میلیون بشکه صادرات نفتش را از طریق ظرفیت مازاد نفت خود افزایش دهد. همان زمان نیز تحلیل کردیم حتی اگر عربستان اعلام کند که چنین خواهد کرد، یک بلوف سیاسی است. در هر حال، اخباری که از سوی مقام‌های سعودی به گوش می‌رسد، نشان می‌دهد که آنها به آمریکا اعلام کرده‌اند نمی‌توانند چنین کنند، زیرا از بعد فنی چنین توانی در این کشور وجود ندارد.حسینی در ادامه می‌افزاید: در ماه فوریه و مارس، در حدود نزدیک به ۳۰۰ هزار بشکه تولید نفت این کشور نسبت به ماه قبل از آن، افت داشته است. این کشور تمام تلاش خود را به کار گرفته بود که تولید نفت خود را افزایش دهد و به بازار القا کند که مازاد نفت دارد تا قیمت‌ها ناشی از تحریم‌های نفت ایران افزایش پیدا نکند، اما این تلاش ناموفق بود.

افزایش نادر قیمت نفت در بهار

او در ادامه می‌افزاید: در کمال تعجب در ماه‌های اخیر در ماه آوریل که معمولاً به‌صورت تاریخی کمترین قیمت‌های نفت را در این ماه داریم (هم زمستان تمام شده و مصرف سوخت کاهش یافته و هم تابستان نیامده تا فصل مصرف‌ها افزایش یابد)، نفت برنت به بالای ۷۲ دلار در هر بشکه رسیده که بالاترین رقم در سال‌های اخیر است. به نظر می‌رسد این تئوری آمریکا با واقعیت همخوانی نداشته و عربستان نمی‌تواند بیش از آنچه تاکنون تولید داشته، تولید کند.به گفته او، اینکه عربستان بر سر اوپک منت می‌گذارد که کاهش تولید نفت در اوپک را مدیریت می‌کند، اشتباه است؛ زیرا این افت ناشی

خود به کار می‌گیرند، به‌راحتی نخواهد توانست نفت ایران را جایگزین کنند. چین و هند و ترکیه، چون حجم مصارف آنها بالاست، نمی‌توانند نفت ایران را جایگزین کنند و تا نفت دیگری را در پالایشگاه‌های خود جایگزین کنند، زمان زیاد و همچنین هزینه بالایی می‌طلبد. بر همین اساس این کشورها تمایلی ندارند که نفت ایران را جایگزین کنند و به همین سبب درصدد مذاکره با آمریکا برای تمدید معافیت‌های نفتی بر خواهند آمد.او با ذکر خاطره‌ای از مذاکرات نفتی ایران توضیح داد: زمانی که ایران، سوآپ نفت را دنبال می‌کرد و تلاش داشتیم که به‌جای نفت خودمان از نفت‌های قزاقستان در پالایشگاه تهران و تبریز استفاده کنیم، مجبور شدیم ده‌ها میلیارد دلار در این دو پالایشگاه هزینه صرف کنیم. بنابراین نه این علاقه برای جایگزینی نفت وجود دارد و نه به‌سرعّت از بعد فنی چنین امکانی برای کشورهایی که چند پالایشگاه بزرگشان درگیر نفت ایران است، وجود دارد.در مورد ژاپن ازآنجاکه صددرصد به انرژی وارداتی وابسته است، بحث امنیتی است. به همین دلیل هم این کشور در هرکجای دنیا اکتشاف نفتی که در حال انجام باشد را سوبسید می‌کند. به این دلیل که معتقد است نفت در هرکجا اکتشاف شود، حتی اگر در جای دیگری استفاده شود، برای ایران امنیت به‌همراه خواهد آورد. بنابراین آمریکا نخواهد توانست این کشور را راضی به قطع خرید نفت از ایران کند و با رابطه خوبی که ژاپن با آمریکا دارد، موفق خواهد شد تا امتیاز این معافیت را از آمریکا بگیرد. به گفته او، هرچند ممکن است ارقام مربوط به معافیت‌های نفتی تغییر کند اما صرف معافیت حتما تمدید خواهد شد.او در ادامه می‌افزاید: در هند نیز این ماجرا تکرار خواهد شد. یکی از پالایشگاه‌های مهم هند برای نفت وارداتی از ایران طراحی شده است. حال این کشور حاضر خواهد شد از نفت ایران بگذرد و هزینه گزافی را برای این تغییر به کشور خود تحمیل کند؟ با این حساب، احتمال تکرار معافیت‌های نفتی ایران هرچند با کمی تغییرات بسیار زیاد است.

احتمال افزایش صادرات نفت ایران در سایه SPV

این کارشناس ارشد نفتی با اشاره به سازوکار مالی ایران و اروپا می‌گوید: راه افتادن SPV سبب می‌شود احتمال صادرات نفت ایران به اروپا افزایش یابد، هرچند در این مدت اروپا نتوانسته به تعهدات خود به‌درستی عمل کند. بااین‌حال نباید نادیده بگیریم که محتمل است جنوبی ازجمله آنها هستند. با توجه به اینکه بزرگ‌ترین آنها در آسیاست و متوسط‌های آنها در اروپا، این کشورها چون بخش بالایی از نفت ایران را در پالایشگاه‌های

خبر

افزایش صادرات سیمان ایران به افغانستان در سایه تحریم‌ها

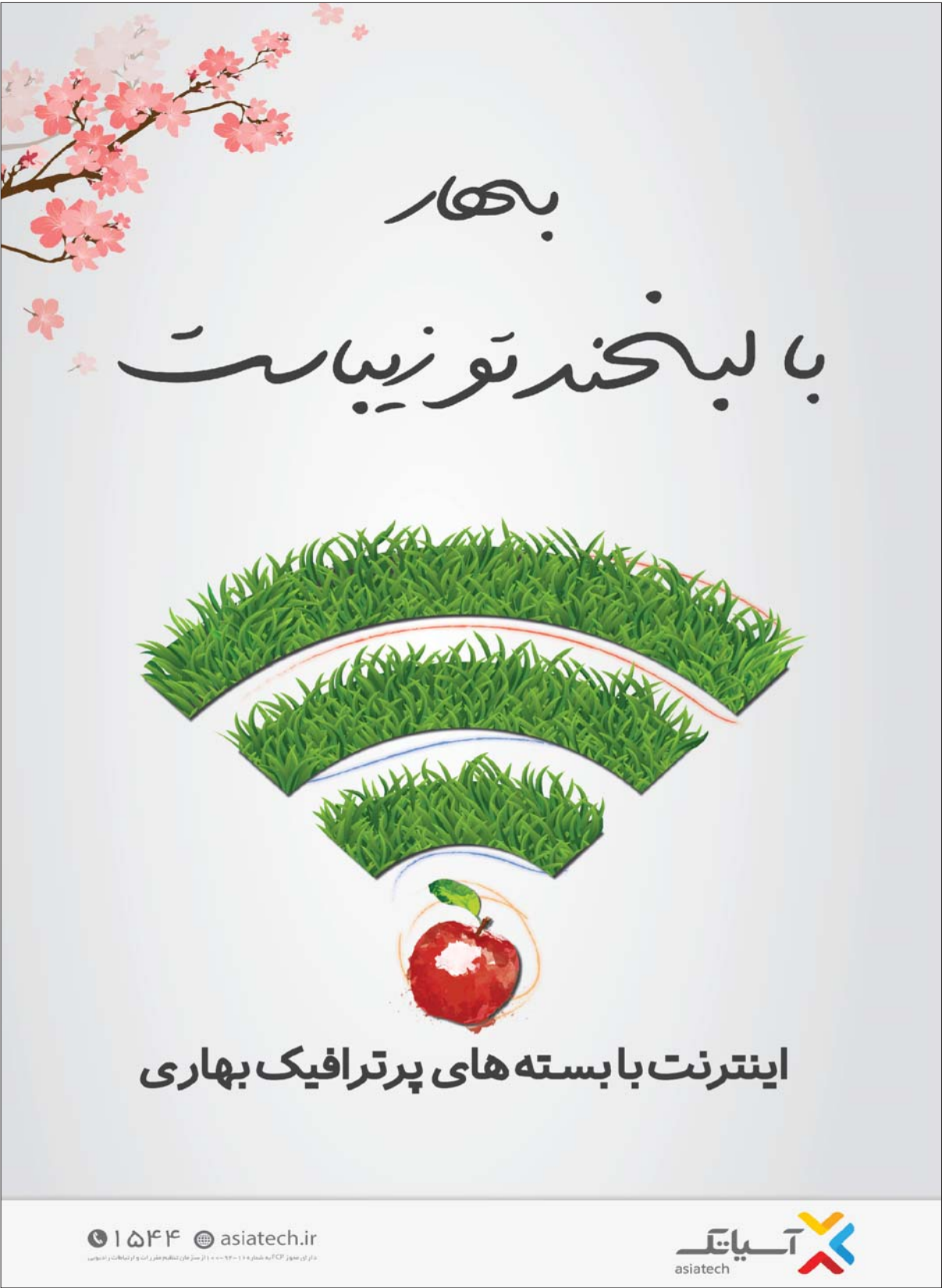
● کارشناسان بر این باورند اعمال تحریم‌ها علیه ایران باعث شده است این کشور صادرات سیمان خود به افغانستان را افزایش دهد. به گزارش فارس، به نقل از دلوبال‌سمنت، جان آقا نوید، سخنگوی اتاق بازرگانی و صنعت افغانستان، اعلام کرد: افغانستان سالانه ۸۰ هزار تُن سیمان وارد می‌کند و ظرفیت تولید سیمان این کشور می‌تواند به ۴۲۰ هزار تُن افزایش یابد.

پرداخت ۲۱۵۰ میلیارد تومان از تخصیص‌های لغوشده بودجه ۹۷

● رئیس سازمان برنامه‌بودجه کشور از پرداخت دوهزارو ۱۵۰ میلیارد تومان دیگر از تخصیص‌های بازگشت‌داده‌شده بودجه ۹۷ در روز پنجشنبه ۲۹ فروردین خبر داد. به گزارش مهر، محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه‌بودجه کشور، این مبلغ برای ردیف‌های آموزش‌وپرورش (مطالعات فرهنگیان)، دانشگاه‌ها، ورزش و جوانان، بهداشت و درمان و سایر دستگاه‌ها واریز شده است.

بررسی‌های قیمت بنزین جدی شد

● دولت دنبال ایجاد تغییر در نظام عرضه بنزین با بازگشت سهمیه‌بندی و در صورت موافقت سران قوا، کاهش فاصله قیمت تمام‌شده تأمین بنزین با قیمت تکلیفی عرضه در ماه پایانی بهار است.به گزارش تسنیم، درحالی‌که مجلس در جریان بررسی قانون بودجه ۹۸ در اسفند سال گذشته به هرگونه افزایش نرخ بنزین یا دونرخ‌شدن آن در سال ۹۸ رأی منفی داده بود، دولت همچنان دنبال رسیدن به راهکاری برای کنترل مصرف افسارگسیخته بنزین در کشور است و روی افزایش نرخ و بازگشت سهمیه‌بندی تأکید دارد.رشد افسارگسیخته مصرف بنزین در سال‌های اخیر که در سال ۹۷ به‌شدت خودنمایی کرد، طبق پیش‌بینی‌های انجام‌شده در سال ۹۸ ادامه خواهد داشت و در صورت تحقق این پیش‌بینی، ادامه این روند در سال ۹۹ کشور را در تأمین بنزین دچار مشکل خواهد کرد. از این رو، دولت به فکر جلوگیری از رسیدن به نقطه‌ای است تا از به چالش کشیده‌شدن خودکفایی کسب‌شده در عرصه تولید بنزین و نیاز دوباره به واردات بنزین خودداری کند.

اینترنت با بسته‌های پرترافیک بهاری